

03.05.2017

Kj/5

§ 207

Uppföljning av en plan baserad på lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anteckna en utredning om uppföljningen av en plan baserad på 5 § i lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012, äldreomsorgslagen).

Behandling

Under diskussionen framställdes två förslag till hemställningsklämmar:

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaara understödd av ledamoten René Hursti föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter efter att tagit del av uppföljningen av äldreomsorgslagen att hemvårdarna får möjlighet att ordna tillfälle för hemmaboende äldre att använda dator så att de kan följa stadens webbsidor och stå i kontakt med sina anhöriga och vårdare.

Ledamoten René Hursti understödd av ledamoten Harri Lindell föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av beslutsförslaget att det utreds om det är möjligt att fortbilda anställda inom hemvården så att hemvårdspersonalen kan identifiera och hjälpa diabetiker med psykiska sjukdomar som problem.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.

1 omröstningen

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter efter att tagit del av uppföljningen av äldreomsorgslagen att hemvårdarna får möjlighet att ordna tillfälle för hemmaboende äldre att använda dator så att de kan följa stadens webbsidor och stå i kontakt med sina anhöriga och vårdare.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 34

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Maritta Hyvärinen, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Heimo Laaksonen, Harri Lindell, Eija Loukoila, Hannele Luukkainen, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Jaana Pelkonen, Sirpa Puhakka, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Pekka Saarnio, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Blanka: 47

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Harry Bogomoloff, Jussi Chydenius, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Otto Lehtipuu, Jape Lovén, Pekka Majuri, Elina Moisio, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamaäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Tomi Sevan-der, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Markku Vuorinen

Frånvarande: 4

Seppo Kanerva, Olli Sademies, Johanna Sydänmaa, Ville Ylikahri

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras förslag till hemställningskläm.

2 omröstningen

Ledamoten René Hurstis hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av beslutsförslaget att det utreds om det är möjligt att fortbilda anställda inom hemvården så att hemvårdspersonalen kan identifiera och hjälpa diabetiker med psykiska sjukdomar som problem.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 14

Sirpa Asko-Seljavaara, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Rene Hursti, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Heimo Laaksonen, Harri Lindell, Sami Muttilainen, Sari Mäkimattila, Pekka Saarnio, Tuomo Valokainen

Blanka: 67

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Fatbardhe Hetemaj, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Maritta Hyvärinen, Suzan Ikävälko, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Otto Lehtipuu, Eija Loukoila, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 4

Seppo Kanerva, Olli Sademies, Johanna Sydänmaa, Ville Ylikahri

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten René Hurstis förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Stadin ikäohjelma_Raportti_vanhusneuvostolle_2016
- 2 Vanhusneuvoston kannanotto 14.2.2017

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Utdrag

Utdrag

Bilagor till utdrag

03.05.2017

Kj/5

Vanhusneuvosto

Förslagstext

Förbud mot sökande av ändring,
beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Stadsfullmäktige beslutade 9.9.2015 (205 §) godkänna en plan i enlighet med 5 § i lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012), den s.k. äldreomsorgslagen, som en del av stadens strategiska planering för åren 2015–2016. Stadsfullmäktiges beslut ingår i beslutshistorien.

Stadsstyrelsen uppmanade 14.9.2015 (861 §) i samband med verkställigheten av stadsfullmäktiges beslut nämnderna, direktionerna, förvaltningarna och affärsverken att i beredningen beakta seniorprogrammet som en del av stadens strategiska planering och att genomföra uppföljningen av åtgärderna med beaktande av att resultaten skulle vara tillgängliga våren 2017, då resultaten från fullmäktigeperioden 2013–2016 och seniorprogrammet skulle bedömas.

Stadsstyrelsen förutsatte 31.8.2015 att stadsfullmäktige före beredningen av nästa strategi skulle föreläggas en utredning om utfallet av seniorprogrammet och om de resurser som programmet krävde.

Social- och hälsovårdsnämnden behandlade uppföljningen av seniorprogrammet 14.3.2017. Ett utlåtande från nämnden ingår i beslutshistorien.

Ärendet är berett i samarbete med stadskansliets ekonomi- och planeringsavdelning.

Plan baserad på äldreomsorgslagen

Äldreomsorgslagen trädde i kraft stegvis fr.o.m. 1.7.2013. Följande ingår i 1 §: "Syftet med denna lag är att stödja den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand, förbättra den äldre befolkningens möjligheter att i kommunen delta i beredningen av beslut som påverkar denna befolknings levnadsförhållanden och i utvecklandet av den service den behöver, förbättra möjligheterna för en äldre person att få högkvalitativa social- och hälsovårdstjänster och handledning i användningen av andra till buds stående tjänster i enlighet med det individuella behovet och i tillräckligt god tid, när personens nedsatta funktionsförmåga kräver det, och för-

bättra möjligheterna för en äldre person att påverka innehållet i de social- och hälsovårdstjänster som ordnas för honom eller henne och det sätt de utförs på samt besluta om val som gäller dem."

Följande är angivet i 5 § i äldreomsorgslagen: "Varje kommun ska utarbeta en plan över sina åtgärder för att stödja den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand och för att ordna och utveckla den service och närstående-vård som äldre personer behöver. Vid planeringen ska åtgärder som främjar boende i hemmet och rehabilitering prioriteras. Planen ska utarbetas som ett led i kommunens strategiska planering. Planen ... ska ses över varje fullmäktigeperiod."

Planen baserad på äldreomsorgslagen genomförs i Helsingfors av flera förvaltningar i samråd under samordning av social- och hälsovårdsverket och som en del av stadens strategiprogram. Planen, kallad Stadens seniorprogram, är en verkställighetsplan som hänför sig till strategiprogrammet. Äldrerådet är en central aktör i uppföljningen av seniorprogrammet. En detaljerad rapport lämnades till äldrerådet åren 2015 och 2016. Rapporten från år 2016 utgör bilaga 1.

Stadens seniorprogram bereddes i samråd

Stadens seniorprogram bereddes i ett nätverk på bred basis med deltagare från flera förvaltningar och affärsverk (Arbis, HRT, stadskansliet, stadsplaneringskontoret, stadsbiblioteket, kulturcentralen, idrottsverket, byggnadskontoret, social- och hälsovårdsverket, faktacentralen, finska arbetarinstitutet), organisationer, äldrerådet och servicecentralernas klientråd. Temana för invånarmötena i beredningsfasen gällde trygghet av ett gott åldrande och kvalitetsrekommendationen för bättre service. Dessutom beaktades i beredningen temat om minskning av skillnaderna i hälsa och välbefinnande och ställningen hos de äldre som är mest utsatta.

Gemensamma mål och åtgärder

Flera tydliga helheter identifierades i beredningsfasen. Genom att fokus läggs på dessa kan välbefinnandet och hälsan hos äldre helsingforsare ökas. Det är i ett nätverk på bred basis möjligt att fördjupa de deltagande aktörernas förståelse och tillsammans söka nya sätt att minska skillnaderna i de äldres hälsa och välbefinnande. Stadens seniorprogram omfattar fem gemensamt överenskomna åtgärdshelheter för åren 2015–2016, målen för dessa, de ansvariga aktörerna och övriga deltagare. Åtgärderna genomfördes med de tillgängliga resurserna i den gällande ekonomiplanen och budgeten. Anställda hos staden genomförde seniorprogrammet i form av eget arbete tillsammans med andra aktörer. Extra personalresurser användes inte för programmet.

03.05.2017

Kj/5

De fem åtgärdshelheterna framskred

Nätverket Information i användning och kraft att påverka satte sig in i hur den digitala rådgivningen kan utvecklas. Omfattande samarbete bedrevs på bibliotek, finska arbetarinstitutet och servicecentraler. Den traditionella rådgivningen glömdes inte bort utan det skriftliga materialet förbättrades. Broschyrerna om lokala tjänster för äldre kompletterades med annat än social- och hälsovårdstjänster, t.ex. med motion och kultur. Stadens seniorprogram fick en egen sida på Helsingforskanalen, och videoinspelningar från evenemang lades ut där. Stadens internetsidor började omarbetas för att de äldre själva, deras anhöriga och de anställda bättre ska hitta den mångsidiga verksamhet som erbjuds i Helsingfors.

Nätverket Ålderslöst boende kartlade hur äldre i Helsingfors bor, besökte olika hus med gemenskapsboende och informerade om olika boendialternativ. Hösten 2015 arrangerades en serie minimässor med temat "Att bo och leva i Helsingfors" på servicecentraler. En av de fyra mässorna var delvis tvåspråkig. Boendialternativen väcker intresse, och en broschyr utarbetades därför.

Nätverket Ett minnesvänligt Helsingfors arrangerade en mässa för hjärnhälsa på Kampens servicecentral både år 2015 och år 2016. Vardera mässan besöktes av mer än 700 invånare och fick ett positivt mottagande. En ny mässa arrangeras i höst, och dessutom började lokala mässor planeras. Invånarnas kännedom om hjärnhälsa och minnesstörningar och -sjukdomar ökades genom att de skriftliga anvisningarna förbättrades och de anställdas kunskaper stärktes exempelvis vad rådgivningstelefonen och arbetet på servicecentralerna beträffar.

Nätverket Gjorda för rörelse tog upp frågan om smidig kollektivtrafik och ordnade vägledning. Nätverket samarbetade med samkommunen Helsingforsregionens trafik i fråga om att göra det lättare att använda kollektiva färdmedel. Vidare producerade nätverket evidensbaserat material om hur en aktiv livsstil påverkar hjärnhälsan och rörelseförmågan och utvecklade motionstjänsterna i Helsingfors med fokus på de äldre. En broschyr och en presentationsvideo om stadens servicekarta hänförs till arbetet med att eliminera hinder för äldre att vara aktiva. Samarbetet med organisationsaktörer är stabilt och utvecklas, och det är inriktat på ett försök med nya innovativa modeller för hur äldre ska ta sig fram och på bättre möjligheter för dem att bli en del av en gemenskap. Nätverket använder applikationen Nappi Naapuri, som var en av de fem bästa i en nordisk innovationstävling, för att hjälpa äldre och frivilliga att mötas t.ex. för att ta promenader. Dessutom betonar nätverket att specialgrupper, bl.a. personer med nedsatt sinnesförmåga, språkli-

ga och kulturella minoriteter och minnessjuka, ska ha verksamhetsmöjligheter och tillgång till tjänster.

Nätverket Användarvänliga tjänster utvecklade sina tjänster i samarbete med klientråden och äldrerådet och utifrån kommentarer vid invånarmöten. De tjänster som stöder boende i hemmet och de tjänster som hänför sig till minnessjukdomar byggdes särskilt ut. Telefonrådgivningstjänsten Seniorinfo togs i bruk på nytt år 2016.

Alla nätverk gick framåt med sin verksamhet såsom planerat. Nätverken hade regelbundet gemensamma interaktiva möten. De behandlade då aktuella angelägenheter som tagits upp vid invånarmöten, nätverksmöten eller äldrerådets möten, bl.a. närståendevården, digitaliseringen och förnyelsen av tjänster. Tre nätverksmöten ordnades när seniorprogrammet bereddes, och därefter ordnades två möten per höst och vår, alltså sammanlagt elva möten.

Växelverkan med invånarna

Seniorprogrammet planerades och genomfördes tillsammans med äldre helsingforsare och deras anhöriga, och äldrerådet följde processen. Teman som invånarna diskuterade var i centrum: tillgång till information, boendet, minnet, motion och mobilitet och behovet av användarvänliga tjänster. Under strategiperioden ordnades sammanlagt 28 invånarmöten, och invånarna fick då framföra sina åsikter muntligt och skriftligt. Det ordnades också möten på svenska. Information gavs på både finska och svenska på internet, Facebook och Twitter. Videor från evenemang lades ut på Helsingforskanalen. Underarbetsgrupper för seniorprogrammet arrangerade en serie minimässor där invånarna fick information om bl.a. boende, motionstjänster, tillgång till information och påverkansmöjligheter.

Beredning av en strategi

Social- och hälsovårdsnämnden föreslår i sitt utlåtande att åtgärdshelheterna i seniorprogrammet och de uppnådda resultaten ska beaktas i stadens strategiska planering. Nämnden föreslår dessutom med tanke på den fortsatta planeringen att bostäder ska reserveras för äldre nära servicecentraler, att grupphem och seniorbostäder ska byggas, att it ska kunna användas och läras ut hemma hos äldre, att HRT ska upprätta fler närbusslinjer, att Seniorinfo ska utvecklas och att tidsbokningen på hälsostationerna ska förbättras. Äldrerådet kom med ett eget ställningstagande (bilaga 2) och delar enligt det nämndens åsikter.

Om stadsfullmäktige godkänner beslutsförslaget kommer stadsstyrelsen vid verkställigheten av fullmäktiges beslut att uppmana stadskansliet och sektorerna att i beredningen beakta åtgärdshelheterna i senior-

03.05.2017

Kj/5

programmet och de uppnådda resultaten och att beakta dessa som en del av den fortsatta planeringen när stadens strategi för fullmäktigeperioden 2017–2021 planeras.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Stadin ikäohjelma_Raportti_vanhusneuvostolle_2016
- 2 Vanhusneuvoston kannanotto 14.2.2017

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Utdrag

Utdrag
Vanhusneuvosto

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Förbud mot sökande av ändring,
beredning eller verkställighet

För kännedom

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Kaupunginkanslia
Toimialajohtajat

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 18.04.2017 § 407

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi selvityksen ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annetun ns. vanhuspalvelulain (980/2012) 5 §:n mukaisen suunnitelman seurannasta.

31.08.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

03.05.2017

Kj/5

24.08.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 14.03.2017 § 87

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle ikäohjelman toteutumisesta ja ohjelman vaatimista resursseista seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista säädetyn lain 980/2012, niin sanotun vanhuspalvelulain, 5 §:n mukaisen suunnitelman 24.2.2015. Suunnitelma vuosille 2015–2016 koostui kaupungin strategiaohjelmasta 2013–2016, Stadin ikäohjelma -nimisestä toimeenpanosuunnitelmasta, ikääntyneille tarkoitettujen Helsingin sosiaali- ja terveyspalvelujen kuvauksesta sekä Helsingin tietokeskuksen tuottamista ikääntyneitä väestöä koskevista tilastotiedoista. Sosiaali- ja terveyslautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että suunnitelma viidään vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisesti kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi osana kaupungin strategista suunnittelua. Kaupunginvaltuuston 9.9.2015 tekemän päätöksen mukaisesti kaupunginhallitus kehotti lauta- ja johtokuntia sekä virastoja ja liikelaitoksia ottamaan valmistelussa huomioon ikäohjelman osana kaupungin strategista suunnittelua sekä toteuttamaan toimenpiteiden seurannan niin, että tulokset ovat hyödynnettävissä keväällä 2017 arvioitaessa valtuustokauden 2013–2016 ja ikäohjelman tuloksia.

Stadin ikäohjelma valmisteltiin yhdessä

Stadin ikäohjelmaa valmisteltiin laajapohjaisessa verkostossa, jossa oli kattavasti osallistujia eri virastoista ja liikelaitoksista (Arbis, HSL, kaupunginkanslia, kaupunkisuunnitteluvirasto, kaupunginkirjasto, kulttuurikeskus, liikuntavirasto, rakennusvirasto, sosiaali- ja terveysvirasto, tietokeskus, työväenopisto) sekä järjestöistä, vanhusneuvostosta ja palvelukeskusten asiakasneuvostoista. Asukastilaisuuksissa koottiin mielipiteitä siitä, mikä Stadin ikäohjelmassa on ikääntyneille tärkeintä. Asukastilaisuuksien teemat noudattivat hyvän ikääntymisen turvaamista ja

03.05.2017

Kj/5

palvelujen parantamista koskevan laatusuosituksen teemoja. Lisäksi terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen tema kulki mukana ohjelman valmistelussa. Myös heikoimmassa asemassa olevat ikääntyneet otettiin huomioon.

Yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet

Verkoston tapaamisissa ja asukastilaisuuksissa tunnistettiin selkeitä kokonaisuuksia, joihin keskittymällä voitaisiin lisätä helsinkiläisten ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä. Laaja-alaisen yhteistyön avulla oli mahdollista edelleen syventää mukana olevien toimijoiden ymmärrystä ja etsiä yhdessä uudenlaisia keinoja ikääntyneiden terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi. Stadin ikäohjelmassa kuvattiin viisi yhteisesti sovittua toimenpidekokonaisuutta vuosille 2015–2016, niiden tavoitteet, vastuutahot ja muut osallistujat. Toimenpiteet toteutettiin voimassa olevan taloussuunnitelman ja talousarvion mukaisin käytettävissä olevin voimavaroin. Stadin ikäohjelmaa ovat toteuttaneet kaupungin työntekijät omana työnään yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Ylimääräisiä henkilöresursseja ohjelmaa varten ei ole käytetty.

Viisi toimenpidekokonaisuutta etenivät

Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen -verkosto on paneutunut digineuvonnan kehittämiseen. Yhteistyötä on tehty laajasti kirjastoissa, työväenopistossa ja palvelukeskuksissa. Perinteistä neuvontaa ei ole unohdettu, vaan kirjallista materiaalia on parannettu. Ikäihmisten alueellisia palveluoppaita laajennettiin kattamaan myös muita kuin sosiaali- ja terveystalouksia, kuten liikunta ja kulttuuri. Stadin ikäohjelmalle perustettiin oma sivu Helsinki-kanavalle ja tilaisuuksien videoinnit tallennettiin sinne. Kaupungin internetsivujen uudistaminen on aloitettu, jotta sekä iäkkäät itse, heidän läheisensä ja työntekijät löytäisivät entistä paremmin Helsingin tarjoamaa monipuolista toimintaa.

lätöntä asumista -verkostossa on kartoitettu, miten ikäihmiset Helsingissä asuvat, tutustuttu erilaisiin yhteisöllisiin asumiskohteisiin sekä jaettu tietoa erilaisista asumisvaihtoehdoista. Syksyllä 2015 järjestettiin ”Asumista ja elämää Helsingissä” minimessujen sarja palvelukeskuksissa. Tilaisuuksia oli 4, joista yksi oli osittain kaksikielinen. Asumisen vaihtoehdot kiinnostavat ja aiheesta on tehty esite.

Muistiystävällinen Helsinki -verkosto järjesti Aivoterveysmessut marraskuussa 2015 sekä 2016 Kampin palvelukeskuksessa. Molemmissa tilaisuuksissa kävi yli 700 asukasta ja palaute oli kiittävää. Seuraavat messut järjestetään ensi syksynä ja alueellisia messuja on alettu myös suunnitella. Kaupunkilaisten tietoutta aivoterveystietä ja muistihäiriöistä/-sairauksista on lisätty parantaen kirjallista ohjeistusta ja vahvistaen

ammattilaisten osaamista esim. neuvontapuhelimessa ja palvelukeskuksissa.

Luotuja liikkumaan -verkostossa julkisen liikenteen sujuvaan käyttöön on kiinnitetty huomiota ja järjestetty opastusta. Helsingin seudun liikennelaitoksen kanssa on tehty yhteistyötä helpottamaan julkisten liikennevälineiden käyttöä. Verkosto on tuottanut näyttöön perustuvaa materiaalia aktiivisen elämäntavan vaikutuksesta aivoterveysteen ja liikuntakykyyn ja kehittänyt Helsingissä tarjolla olevia liikuntapalveluja ikääntyneiden näkökulmasta. Kaupungin palvelukartasta tehty esite ja esitelyvideo ovat osa ikääntyneiden toiminnan esteiden poistamista. Kiinteä ja kehittyvä yhteistyö järjestötoimijoiden kanssa tähtää edelleen uusien innovatiivisten kulkemismallien kokeiluun ja ikäihmisten yhteisöllisyyden lisäämiseen. Pohjoismaisen innovaatiokilpailun loppuviisikossa palkitun Nappi Naapuri -sovelluksen kanssa on yhteistyössä lähdetty tukemaan iäkkäiden ja vapaaehtoisten kohtaamista esimerkiksi kävelyseuran hankkimiseksi. Lisäksi on kiinnitetty huomiota erityisryhmiin mm. aistiesteellisten, kulttuuri- ja kielivähemmistöjen sekä muistisairaiden toimintamahdollisuuksiin ja palveluiden saavutettavuuteen.

Käyttäjälähtöiset palvelut -verkosto on sosiaali- ja terveysviraston sairaala-, kuntoutus- ja hoivaosaston vastuulla. Palveluja on kehitetty yhteistyössä asiakasneuvostojen, vanhusneuvoston ja asukastilaisuuksista saadun palautteen avulla. Erityisesti on lisätty kotona asumista tukevia palveluja ja muistisairauksiin liittyviä palveluja. Seniori-info eli puhelinneuvontapalvelu aloitti uudelleen toimintansa helmikuussa 2016.

Kaikkien verkostojen toiminta on edennyt suunnitellusti. Verkostoille on järjestetty säännöllisesti yhteisiä tapaamisia, jolloin ne voivat käyttää toistensa osaamista hyödyksi. Tapaamisissa on käsitelty ajankohtaisia asioita, joita on otettu esiin asukastapaamisissa, verkostojen tapaamisissa tai vanhusneuvostossa. Aiheina ovat olleet mm. omaishoito, digitalisaatio, palvelujen uudistaminen. Verkostotapaamisia järjestettiin kolme ohjelman valmistelussa ja sen jälkeen kaksi syksyisin ja keväisin, yhteensä yksitoista tilaisuutta.

Ohjelman seurannassa vanhusneuvostolla on keskeinen rooli. Työs-kentelystä on raportoitu yksityiskohtaisesti vanhusneuvostolle vuosien 2015 ja 2016 lopussa.

Ohjelmaa toteutetaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa

Stadin ikäohjelma on suunniteltu ja toteutettu yhdessä helsinkiläisten ikäihmisten ja heidän omaistensa kanssa. Keskiössä ovat kuntalaiskeskustelun teemat: tiedon saanti, asuminen, muisti, liikunta ja liikkuminen ja palvelujen käyttäjälähtöisyys. Strategiakauden aikana järjestettiin yh-

03.05.2017

Kj/5

teensä 28 asukastilaisuutta, joissa sekä kuultiin asukkaita että koottiin kirjallista palautetta. Tilaisuuksia järjestettiin myös ruotsiksi. Tiedottamista on tehty suomeksi ja ruotsiksi Internetissä, Facebookissa ja Twitterissä. Helsinki-kanavalle on tallennettu tilaisuuksista videoita. Stadin ikäohjelman alatyöryhmät ovat järjestäneet minimessujen sarjan, jossa kuntalaisille tuotiin tietoa mm. asumisesta, liikuntapalveluista, tiedon saannista ja vaikuttamisesta. Aivoterveysmessut järjestettiin kaksi kertaa.

Terveyttä ja hyvinvointia kaikille iäkkäille

Stadin ikäohjelmassa näkökulmana on koko iäkäs väestö. Lisäksi kiinnitetään huomiota erityisesti heikoimmassa asemassa oleviin iäkkäisiin henkilöihin. Iäkäs väestö kokonaisuudessaan on erityisryhmä, vaikka iäkkäät yksilöinä ovat hyvin moninainen joukko. Ikääntyneet ovat osallistuneet ohjelman valmisteluun ja osallisuus näkyy myös ohjelman toteuttamisessa ja arvioinnissa.

Ikäohjelma on koonnut Helsingin kaupungin hallintokunnat ja muut toimijat yhteen sovitussa toimenpidekokonaisuuksissa, jolloin niiden edistäminen on ollut aiempaa koordinoitumpaa, tehokkaampaa ja asiakaslähtoisempää. Eri toimijat ovat tuoneet asiantuntemuksensa yhteisten teemojen kehittämiseen, ja monipuoliset palvelumahdollisuudet on saatu hyödynnettyä laajasti ja monipuolisesti terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi sekä tasa-arvon edistämiseksi. Sekä asukkaat että asiantuntijat ovat tunnistaneeet samoja kehittämistarpeita ohjelman toimenpidekokonaisuuksissa ja niitä on viety eteenpäin yhdessä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että kaupungin strategisessa suunnittelussa otetaan huomioon Stadin ikäohjelman toimenpidekokonaisuudet ja saavutetut tulokset. Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että Stadin ikäohjelman jatkosuunnittelu käynnistetään kaupungin eri toimialojen ja muiden toimijoiden yhteistyönä.

Samalla lautakunta esittää jatkosuunnittelua varten, että asuntoja varataan vanhuksille palvelukeskusten läheisyydessä, rakennetaan ryhmäkoteja ja senioriasuntoja, mahdollistetaan tietotekniikan käyttö ja opetus asiakkaiden kotona, lisätään HSL:n lähibusseilintoja, kehitetään Seniori-infoa ja parannetaan terveysasemien ajanvarausta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ikäihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta on tärkeää, että he saavat asianmukaista neuvontaa, palvelua ja hoitoa sekä tukea arjessa selviytymiseen. Kunta voi tukea ikäihmisiä tarjoten riittävät ja oikea-aikaiset palvelut yhteistyössä eri tahojen kanssa. Palvelujen riittävyden

03.05.2017

Kj/5

ja laadun arvioinnissa ja palvelujen suunnittelussa on tärkeää kuulla eri tahoja, erityisesti ikääntyneitä itseään.

Käsittely

14.03.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: "Samalla lautakunta esittää jatkosuunnittelua varten, että asuntoja varataan vanhuksille palvelukeskusten läheisyydessä, rakennetaan ryhmäkoteja ja senioriasuntoja, mahdollistetaan tietotekniikan käyttö ja opetus asiakkaiden kotona, lisätään HSL:n lähibuslinjoja, kehitetään Seniori-infoa ja parannetaan terveysasemien ajanvarausta."

Kannattaja: Puheenjohtaja Maija Anttila

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

10.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

24.02.2015 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi

Stadsfullmäktige 09.09.2015 § 205

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag godkänna en plan i enlighet med 5 § i lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012), den s.k. äldreomsorgslagen, som en del av stadens strategiska planering för åren 2015–2016. Planen finns som bilagorna 1–3.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningsklämmor:

1. Stadsfullmäktige förutsätter att det före beredningen av nästa fullmäktigestrategi utreds hur de nuvarande kriterierna för rätt till serviceboende tryggar en god vård och livskvalitet för de äldre. Anställda, företrädare för klienterna, äldrerådet och äldreorganisationerna får yttra sig under utredningsarbetet. (Anna Vuorjoki)
2. Stadsfullmäktige förutsätter att de äldre i större omfattning informeras om möjligheterna att få understöd för sådana ändringsarbeten i bostaden som gör det lättare att klara sig på egen hand, och att det utreds på vilka sätt staden vid behov kan främja att ändringar förverkligas. (Yrjö Hakanen)
3. Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadens seniorprogram, som betonar rehabilitering och boende hemma, att social- och hälsovårdsväsendet i samråd med HRT utvecklar möjligheterna till färdtjänst för äldre och samtidigt för funktionshindrade, så att de kan ta sig till den service som erbjuds. (Sirpa Asko-Seljavaara)
4. Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadens seniorprogram att man före beredningen av följande fullmäktigestrategi ska utreda möjligheterna att göra de äldre i egenskap av erfarenhetssakkunniga både i servicedesign och serviceproduktion delaktiga till exempel som kamrathandledare i minnes- eller andra hobbygrupper eller som arbetspar med handledaren. (Riitta Skoglund)

Behandling

09.09.2015 Enligt förslaget

Efter att ha förklarat diskussionen avslutad anförde ordföranden såsom redogörelse att följande motförslag hade framställts under diskussionen:

Ledamoten Yrjö Hakanen understödd av ledamoten Dan Koivulaakso hade föreslagit följande:

Det läggs till i slutet av beslutsförslaget: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadens seniorprogram att det görs upp en bedömning om och förslag till behövliga resurser för att uppnå programmets mål som en del av be-

redningen av 2017 års budget.

Dessutom hade följande sex hemställningsklämmor föreslagits:

Ledamoten Anna Vuorjoki understödd av ledamoten Yrjö Hakanen hade föreslagit följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det före beredningen av nästa fullmäktigestrategi utreds hur de nuvarande kriterierna för rätt till serviceboende tryggar en god vård och livskvalitet för de äldre. Anställda, företrädare för klienterna, äldrerådet och äldreorganisationerna får yttra sig under utredningsarbetet.

Ledamoten Yrjö Hakanen understödd av ledamoten Mari Rantanen hade föreslagit följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det vid beredningen av budgeten utreds hur det går att säkerställa de resurser som krävs för att utvidga verksamheten vid hemvårdens jourer.

Ledamoten Yrjö Hakanen understödd av ledamoten Dan Koivulaakso hade föreslagit följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen utreder stadens möjligheter att inom dygnetrunttjänsterna för äldre upprätthålla en högre personaldimensionering än enligt de nya rekommendationer som ministeriet berett.

Ledamoten Yrjö Hakanen understödd av ledamoten Dan Koivulaakso hade föreslagit följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att de äldre i större omfattning informeras om möjligheterna att få understöd för sådana ändringsarbeten i bostaden som gör det lättare att klara sig på egen hand, och att det utreds på vilka sätt staden vid behov kan främja att ändringar förverkligas.

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaara understödd av ledamoten Arja Karhuvaara hade föreslagit följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadens seniorprogram, som betonar rehabilitering och boende hemma, att social- och hälsovårdsväsendet i samråd med HRT utvecklar möjligheterna till färdtjänst för äldre och samtidigt för funktionshindrade, så att de kan ta sig till den service som erbjuds.

Ledamoten Riitta Skoglund understödd av ledamoten Mari Rantanen hade föreslagit följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadens seniorprogram att man före beredningen av följande fullmäktigestrategi ska utreda möjligheterna att göra de äldre i egenskap av erfarenhetssakkunniga både i servicedesign och serviceproduktion delaktiga till exempel som kamrathandledare i minnes- eller andra hobbygrupper eller som arbetspar med handledaren.

Redogörelsen befanns vara riktig.

1 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner stadsstyrelsens förslag röstar ja; vinner nej, har ledamoten Yrjö Hakanens motförslag godkänts.

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: Det läggs till i slutet av beslutsförslaget: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadens seniorprogram att det görs upp en bedömning om och förslag till behövliga resurser för att uppnå programmets mål som en del av beredningen av 2017 års budget.

Ja-röster: 67

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki

Perälä, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Ville Ylikahri

Nej-röster: 13

Zahra Abdulla, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Sirkku Ingervo, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Blanka: 3

Maija Anttila, Jape Lovén, Thomas Wallgren

Frånvarande: 2

Nasima Razmyar, Wille Rydman

Stadsfullmäktige beslutade därmed godkänna stadsstyrelsens förslag.

Ordföranden föreslog och fullmäktige godkände följande omröstningsförfarande: Hemställningsklämmarna tas var och en särskilt upp till omröstning,

2 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Anna Vuorjokis förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämman röstar nej.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det före beredningen av nästa fullmäktigestrategi utreds hur de nuvarande kriterierna för rätt till serviceboende tryggar en god vård och livskvalitet för de äldre. Anställda, företrädare för klienterna, äldrerådet och äldreorganisationerna får yttra sig under utredningsarbetet.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 49

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Maria Landén, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa

Puhakka, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Tomi Sevander, Riitta Skoglund, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Blanka: 34

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Päivi Storgård, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Ville Ylikahri

Frånvarande: 2

Nasima Razmyar, Wille Rydman

Stadsfullmäktige hade godkänt ledamoten Anna Vuorjokis förslag till hemställningskläm.

3 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmer röstar nej.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det vid beredningen av budgeten utreds hur det går att säkerställa de resurser som krävs för att utvidga verksamheten vid hemvårdens jousenheter.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 30

Zahra Abdulla, Pentti Arajärvi, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Maria Landén, Harri Lindell, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Timo Raittinen, Mari Rantanen, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Tuomas Rantanen, Pertti Villo

Blanka: 50

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Harry Bogomoloff, Jussi Chydenius, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Ulla-Marja Urho, Ville Ylikahri

Frånvarande: 2

Nasima Razmyar, Wille Rydman

Ledamoten Tuomas Rantanen meddelade att hans avsikt hade varit att rösta blankt.

Stadsfullmäktige hade inte godkänt ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm.

4 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämman röstar nej.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen utreder stadens möjligheter att inom dygnetrunttjänsterna för äldre upprätthålla en högre personaldimensionering än enligt de nya rekommendationer som ministeriet berett.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 37

Zahra Abdulla, Pentti Arajärvi, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Maria Landén, Harri Lindell, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 2
Björn Månsson, Pertti Villo

Blanka: 44
Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Katriina Juva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Ville Ylikahri

Frånvarande: 2
Nasima Razmyar, Wille Rydman

Stadsfullmäktige hade inte godkänt ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm.

5 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämman röstar nej.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att de äldre i större omfattning informeras om möjligheterna att få understöd för sådana ändringsarbeten i bostaden som gör det lättare att klara sig på egen hand, och att det utreds på vilka sätt staden vid behov kan främja att ändringar förverkligas.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 57
Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Eero Heinälöoma, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Maria Landén, Harri Lindell, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Sari Mäkimmattila, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Mika

03.05.2017

Kj/5

Raatikainen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Tomi Sevander, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Blanka: 26

Hennariikka Andersson, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhämäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Ville Ylikahri

Frånvarande: 2

Nasima Razmyar, Wille Rydman

Stadsfullmäktige hade godkänt ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm.

6 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmen röstar nej.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadens seniorprogram, som betonar rehabilitering och boende hemma, att social- och hälsovårdsväsendet i samråd med HRT utvecklar möjligheterna till färdtjänst för äldre och samtidigt för funktionshindrade, så att de kan ta sig till den service som erbjuds.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 65

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Katriina Juva, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala,

Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Pertti Villo, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Blanka: 18

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Veronika Honkasalo, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mari Rantanen, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen

Frånvarande: 2

Nasima Razmyar, Wille Rydman

Stadsfullmäktige hade godkänt ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras förslag till hemställningskläm.

7 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Riitta Skoglunds förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämmer nej.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadens seniorprogram att man före beredningen av följande fullmäktigestrategi ska utreda möjligheterna att göra de äldre i egenskap av erfarenhets-sakkunniga både i servicedesign och serviceproduktion delaktiga till exempel som kamrathandledare i minnes- eller andra hobbygrupper eller som arbetspar med handledaren.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 74

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Timo Laaninen, Maria Landén, Harri Lindell, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Ti-

03.05.2017

Kj/5

mo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Jukka Relander, Tomi Sevander, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Blanka: 9

Hennariikka Andersson, Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Heimo Laaksonen, Pekka Majuri, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Frånvarande: 2

Nasima Razmyar, Wille Rydman

Stadsfullmäktige hade godkänt ledamoten Riitta Skoglunds förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 11.06.2015 § 269

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista säädetyin lain, ns. vanhuspalvelulain, mukaisesta suunnitelmasta seuraavan lausunnon:

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annettu laki (niin sanottu vanhuspalvelulaki) on tullut voimaan asteittain 1.7.2013 alkaen. Lain tarkoituksena on mm. tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itenäistä suoriutumista sekä parantaa ikääntyneiden mahdollisuuksia osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen. Kunnan tulee valtuustokausittain suunnitella, miten lain tavoitteet kunnassa toteutetaan.

Kunnan laatimassa suunnitelmassa painotetaan muun muassa kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Suunnitelmassa on määriteltävä kunnan eri toimialojen vastuut toimenpiteiden toteuttamisessa ja, miten toimitaan yhteistyössä. Helsingissä vanhuspalvelulain

mukaista suunnitelmaa toteutetaan monihallintokuntaisesti sosiaali- ja terveysviraston koordinoimana ja osana kaupungin strategiaohjelmaa käyttämällä toimeenpanosuunnitelmana niin sanottua Stadin ikäohjelmaa. Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi kokouksessaan 10.3.2015 Stadin ikäohjelman, joka on vanhuspalvelulain velvoittama Helsingin suunnitelma.

Stadin ikäohjelmaa valmisteleavassa verkostossa ja asukastilaisuuksissa tunnistettiin tarve nostaa asumiseen liittyvät teemat omaksi toimenpiteekseen. Asumiseen liittyvät asiat ovat ikääntyneiden elämässä keskeisiä, koska kodin ja sen lähiympäristön merkitys korostuu toimintakyvyn heikentyessä.

Suunnitelmaa edistetään verkostotyöskentelyllä, jota varten on perustettu neljä alatyöryhmää, joista yksi on ”Iätöntä asumista”. Siinä tavoitteena on, että ikääntyneiden asumista parannetaan ja kotona asumisen mahdollisuuksia lisätään. Kiinteistövirastoa koskevat asiat liittyvät ohjelman kohtaan ”Iätöntä asumista”.

Ikääntyneiden asumisen kehittämissuunnitelman tavoitteet vuosille 2013 - 2017 on sisällytetty Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan.

Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman koordinoinnista vastaa kaupunginkanslian johdolla poikkihallinnollinen AM-sihteeristö, jossa ovat mukana kiinteistövirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvalvontavirasto, Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) ja Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimisto (ATT).

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman strategiset toimenpiteet ovat:

Kaupungin omassa asuntokannassa pyritään tarjoamaan esteettömän asumisen vaihtoehtoja vanhoille ja uusille vuokra-asukkaille.

Parannetaan asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen sekä edistetään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan.

Asuntorakentamista kehitetään ottaen huomioon eri asukasryhmien tulevaisuuden tarpeet, jotta asuntotarjonta vastaisi paremmin eri ryhmien muuttuviin tarpeisiin.

Turvataan eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun.

Ikääntyneiden asuntoja pyritään sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi monipuolisten palvelukeskusten lähelle.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka Oy) vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikkumis- ja toimimisesteiset.

AM (Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman) -sihteeristön tehtävänä on varmistaa Helsingin asunto-ohjelman tavoitteiden toteutuminen ikääntyneiden kohdalla. Yhteistyöverkoston toiminnalla voidaan varmistaa kaikkien toimiminen samaan suuntaan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kiinteistölautakunta pitää Stadin ikäohjelmassa esitettyjä tavoitteita ja sen toteutusmallia kiinteistöviraston kannalta hyvinä. Kiinteistölautakunta myötävaikuttaa omalta osaltaan Stadin ikäohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen. Kiinteistölautakunta esittää uudisrakentamiseen tontinvarauksia ikäihmisten tarpeisiin asuntopoliittisessa ohjelmassa asetetun tavoitteen mukaisesti tai muutoin sosiaali- ja terveysviraston kanssa yhteisesti määritellyllä tavalla. Tällöin etusijalle asetetaan kaupungin omana tuotantona toteutettavat hankkeet.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Tarja Leväinen, vuokrauspäällikkö, puhelin: 310 78283
tarja.levainen(a)hel.fi

Direktionen för svenska arbetarinstitutet 10.06.2015 § 36

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Beslut

Direktionen för svenska arbetarinstitutet beslutade att ge följande utlåtande

Stadens seniorprogram ger en förtjänstfull bild av stadens tjänster för de äldre. I och med att man under arbetets gång involverat stadens invånare, finns också de äldres egna behov och önskemål med, vilket är av stor betydelse. Seniorprogrammet tar också upp befolkningsutvecklingen under de kommande åren, också det viktig information för Arbis med tanke på planeringen av kurser.

Arbetsgruppen kom fram till fem mål som man ska jobba vidare med (fritt översatta):

1. Tillgänglig information och möjlighet att påverka
2. Gott boende för alla åldrar
3. Motion för alla
4. Det minnesvänliga Helsingfors
5. Användarvänliga tjänster

Arbis deltog i arbetet med seniorprogrammet i synnerhet i initialskedet, mot slutet på distans. Av de mål som man formulerade tangerar alla utom boendefrågorna naturligt Arbis verksamhet. Arbis kursutbud stödjer seniorernas både fysiska och psykiska hälsa – den skapar ett intellektuellt kapital och ett socialt sammanhang, vilket är särskilt viktigt för seniorerna. Någon annan motsvarande verksamhet erbjuds inte på svenska i Helsingfors till ett så fördelaktigt pris som på institutet – kurser som riktar sig enbart till seniorer subventioneras med 50 %, delvis med hjälp av studiesedlar beviljade av Utbildningsstyrelsen.

Utgående från åtgärdsförslagen som är listade under målen i seniorprogrammet kommer Helsingfors Arbis ännu noggrannare än tidigare att planera sitt kursutbud för seniorer. Arbis kommer att sitta med i arbetsgruppen för det minnesvänliga Helsingfors, eventuellt också i gruppen som jobbar med motionsfrågor. Seniorerna utgör sedan länge en av Arbis viktigaste målgrupper. Institutet ordnar årligen ca 25 kurser i motion och hälsa för seniorer och ungefär lika många i it. Dessutom är alla kurser som går dagtid välbesökta av den äldre befolkningen.

Som det framgår i rapporten på sidan 12 är 10 % av åldersklassen över 65 år svenskspråkiga men av över 85-åringarna är hela 12,5 % svenskspråkiga. Ålderskurvan för stadens svenskspråkiga och speciellt för dem över 65 år avviker klart från motsvarande finskspråkiga. All forskning visar på att modersmålet har en stor betydelse då man blir äldre och de som nu är 70 eller äldre gick i skola i en värld där det inte i folkskolan var obligatoriskt att läsa det andra inhemska språket – i detta fall finska. Det att det i staden finns ett svenskspråkigt rum som Arbis har en mycket stor betydelse för de svenskspråkiga seniorerna och deras möjligheter att i samstämmighet med landets seniorpolitik bo hemma så länge som möjligt.

Förutom de fem arbetsgrupperna som har tillsatts utgående från målen i seniorprogrammet anser direktionen för Helsingfors arbis därför att den svenska enheten vid social- och hälsovårdsverket tar ansvaret att koordinera och utveckla utbudet av tjänster på svenska i samarbete med andra enheter i staden. Det finns redan nu ett mycket gott samar-

03.05.2017

Kj/5

bete mellan stadens olika verk och tredje sektorn, men detta måste stärkas och vidareutvecklas.

Föredragande

rektor
Moa Thors

Upplysningar

Pamela Granskog, biträdande rektor, telefon
pamela.granskog(a)arbis.hel.fi

Suomenkielisen työväenopiston jk 09.06.2015 § 41

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Päätös

Suomenkielisen työväenopiston johtokunta päättää antaa seuraavan lausunnon (viite: diaarinumero HEL 2015-001023):

Lausunto ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista säädetyin lain, ns. vanhuspalvelulain mukaisesta suunnitelmasta "Stadin ikäohjelmasta".

Stadin ikäohjelma tuottaa työväenopistolle arvokasta tietoa ikääntyneistä ja heidän elinoloistaan ja ikäohjelma voi toimia työväenopiston suunnittelua ohjaavana asiakirjana. Työväenopisto oli mukana valmistelussa Stadin ikäohjelmaa sekä on myös mukana jatkotyöskentelyssä, jossa suunnitellaan ohjelman käytännön toteutusta.

Ikääntyneet ovat työväenopiston tärkeä kohderyhmä. Stadin ikäohjelma ilmaistaan työväenopiston keskeiset periaatteet ikäihmisten toiminnan tukemiseksi:

"Työväenopistojen koulutustarjonta on laajaa. Ikääntyneiden käytössä ovat ns. normaalikurssit, ja lisäksi on kurssija senioreille. Ikääntyneille suunnattu tarjonta on yleensä arkipäivisin, kun taas perustarjonta iltaisin ja viikonloppuisin. Kurssit ovat suosittuja, mutta yleensä paikat riittävät kaikille halukkaille. Ikääntyneille suunnattujen kurssien hinnat ovat yleensä alennettuja."

Työväenopiston johtokunnan mielestä on hyödyllistä, että on tehty kaupungin eri toimijat yhteen kokoava ohjelma. Näin on saatu kokonaisuksena, ja eri toimijoiden keskinäiset roolit ja yhteistyö ovat tarkentuneet. Ohjelma tuottaa uudella tavalla synergiaa eri virastojen, järjestöjen ja myös ikääntyneiden itsensä kanssa, jotka ovat pääasiassa olleet palvelukeskusten asiakasneuvostojen jäseniä ja ohjelma velvoittaa myös eri toimijoita yhteistyöhön.

Jo pitkään jatkunut yhteistyö työväenopiston ja palvelukeskusten kanssa saa ohjelmasta uutta pontta ikääntyneiden opetuksen koordinoimiseen koko kaupungin laajuisesti. Palvelukeskusten määrä on kasvanut. Työväenopisto laajentaa toimintaansa kattamaan uusia palvelukeskuksia ja pyrkii näin palvelemaan ikääntyneitä lähellä heidän asuinpaikkojaan erityisesti niillä alueilla, joilla asuu prosentuaalisesti suuria määriä ikääntyneitä.

Stadin ikäohjelma on tuonut tarkennusta ikääntyneille suunnattujen kurssien suunnitteluun: matalan kynnyksen kursseja lisätään, luentojen aiheissa on vanhenemiseen ja ikääntyneenä elämiseen liittyviä aiheita yleiskulttuuristen aiheiden lisäksi.

Kaupungin yhteisenä tavoitteena on, että jokainen pystyisi asumaan kotona mahdollisimman pitkään. Työväenopiston kurssit, luennot ja tapahtumat tukevat tätä tavoitetta lisäämällä sekä fyysistä että henkistä hyvinvointia.

Johtokunta pitää ansiokkaana, että Stadin ikäohjelman valmistelutyöhön on osallistunut myös asiakkaita.

Stadin ikäohjelmassa esitetään tavoitteita ja toimenpiteitä ikääntyneiden helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi vuosina 2015–2016. Tavoitteet on hahmotettu viiteen koriin: Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen, lähtöä asumista, Luotuja liikkumaan, Muistiväestöä Helsinkiin ja Käyttäjälähtöiset palvelut.

Työväenopisto liittyy luontevasti tavoitteisiin ”Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen”, ”Luotuja liikkumaan” sekä tavoitteeseen ”Muistiväestöä Helsinkiin”.

Työväenopiston johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi lisätä lause:

- ”Ikääntyneiden opiskelu ja harrastustoiminta nostavat ikääntyneiden elämänlaatua ja ovat tärkeä tekijä sosiaalisessa, psyykkisessä ja fyysisessä hyvinvoinnissa sekä yksinäisyyden lievittämisessä. Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota ikääntyneiden miesten syrjäytymisen ehkäisyyn.”

Johtokunta ehdottaa, että ”Luotuja liikkumaan” otsikko muutetaan muotoon

- ”Luotuja liikkumaan ja harrastamaan”

ja että tavoite ”Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveystuotteen suosituksia ja esteettömyyslinjauksia.” muutetaan muotoon

- "Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia harrastamiseen, liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveystuotesuosituksia ja esteettömyyslinjauksia."

Lisäksi johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi sisällyttää toimenpiteenä

- "Eri sukupolvien kohtaamismahdollisuuksien lisääminen."

Suomenkielisen työväenopiston johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon (viite: diaarinumero HEL 2015-001023):

Lausunto ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystuoteuista säädetyin lain, ns. vanhuspalvelulain mukaisesta suunnitelmasta "Stadin ikäohjelmasta".

Stadin ikäohjelma tuottaa työväenopistolle arvokasta tietoa ikääntyneistä ja heidän elinoloistaan ja ikäohjelma voi toimia työväenopiston suunnittelua ohjaavana asiakirjana. Työväenopisto oli mukana valmistelussa Stadin ikäohjelmaa sekä on myös mukana jatkotyöskentelyssä, jossa suunnitellaan ohjelman käytännön toteutusta.

Ikääntyneet ovat työväenopiston tärkeä kohderyhmä. Stadin ikäohjelmassa ilmaistaan työväenopiston keskeiset periaatteet ikäihmisten toiminnan tukemiseksi:

"Työväenopistojen koulutustarjonta on laajaa. Ikääntyneiden käytössä ovat ns. normaalikurssit, ja lisäksi on kursseja senioreille. Ikääntyneille suunnattu tarjonta on yleensä arkipäivisin, kun taas perustarjonta iltaisin ja viikonloppuisin. Kurssit ovat suosittuja, mutta yleensä paikat riittävät kaikille halukkaille. Ikääntyneille suunnattujen kurssien hinnat ovat yleensä alennettuja."

Työväenopiston johtokunnan mielestä on hyödyllistä, että on tehty kaupungin eri toimijat yhteen kokoava ohjelma. Näin on saatu kokonaisuus, ja eri toimijoiden keskinäiset roolit ja yhteistyö ovat tarkentuneet. Ohjelma tuottaa uudella tavalla synergiaa eri virastojen, järjestöjen ja myös ikääntyneiden itsensä kanssa, jotka ovat pääasiassa olleet palvelukeskusten asiakasneuvostojen jäseniä ja ohjelma velvoittaa myös eri toimijoita yhteistyöhön.

Jo pitkään jatkunut yhteistyö työväenopiston ja palvelukeskusten kanssa saa ohjelmasta uutta pontta ikääntyneiden opetuksen koordinoimiseen koko kaupungin laajuisesti. Palvelukeskusten määrä on kasvanut. Työväenopisto laajentaa toimintaansa kattamaan uusia palvelukeskuksia ja pyrkii näin palvelemaan ikääntyneitä lähellä heidän asuin-

paikkojaan erityisesti niillä alueilla, joilla asuu prosentuaalisesti suuria määriä ikääntyneitä.

Stadin ikäohjelma on tuonut tarkennusta ikääntyneille suunnattujen kurssien suunnitteluun: matalan kynnyksen kursseja lisätään, luentojen aiheissa on vanhenemiseen ja ikääntyneenä elämiseen liittyviä aiheita yleiskulttuuristen aiheiden lisäksi.

Kaupungin yhteisenä tavoitteena on, että jokainen pystyisi asumaan kotona mahdollisimman pitkään. Työväenopiston kurssit, luennot ja tapahtumat tukevat tätä tavoitetta lisäämällä sekä fyysistä että henkistä hyvinvointia.

Johtokunta pitää ansiokkaana, että Stadin ikäohjelman valmistelutyöhön on osallistunut myös asiakkaita.

Stadin ikäohjelmassa esitetään tavoitteita ja toimenpiteitä ikääntyneiden helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi vuosina 2015–2016. Tavoitteet on hahmotettu viiteen koriin: Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen, lähtöä asumista, Luotuja liikkumaan, Muistiväestöön ja Käyttäjälähtöiset palvelut.

Työväenopisto liittyy luontevasti tavoitteisiin ”Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen”, ”Luotuja liikkumaan” sekä tavoitteeseen ”Muistiväestöön ja Käyttäjälähtöiset palvelut”.

Työväenopiston johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi lisätä lause:

- ”Ikääntyneiden opiskelu ja harrastustoiminta nostavat ikääntyneiden elämänlaatua ja ovat tärkeä tekijä sosiaalisessa, psyykkisessä ja fyysisessä hyvinvoinnissa sekä yksinäisyyden lievittämisessä.”

Johtokunta ehdottaa, että ”Luotuja liikkumaan” otsikko muutetaan muotoon

- ”Luotuja liikkumaan ja harrastamaan”

ja että tavoite ”Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveysliikuntasuosituksia ja esteettömyyslinjauksia.” muutetaan muotoon

- ”Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia harrastamiseen, liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveysliikuntasuosituksia ja esteettömyyslinjauksia.”

Lisäksi johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi sisällyttää toimenpiteenä

03.05.2017

Kj/5

- ”Eri sukupolvien kohtaamismahdollisuuksien lisääminen.”

19.05.2015 Palautettiin

Esittelijä

opetusosaston osastopäällikkö
Eero Julkunen

Lisätiedot

Eero Julkunen, opetusosaston osastopäällikkö, puhelin: 310 88531
eero.julkunen(a)hel.fi
Päivi Hytönen, koulutus­päällikkö, puhelin: 310 88667
paivi.k.hytonen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 28.05.2015 § 113

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista (niin sanottu vanhuspalvelulaki) tuli voimaan asteittain 1.7.2013 alkaen. Lain tarkoituksena on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä parantaa ikääntyneiden mahdollisuuksia osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen. Kunnan tulee valtuustokausittain suunnitella, miten lain tavoitteet kunnassa toteutetaan.

Kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymä Helsingin kaupungin strategiaohjelma sisältää useita eri hallintokuntia sitovia ikääntyneisiin liittyviä tavoitteita, joissa on huomioitu Helsingin ikääntyvän väestön palvelutarpeet sekä toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen. Kukin hallintokunta toteuttaa näitä tavoitteita ja toimenpiteitä omassa toiminnassaan. Helsingin kaupungin strategisena tavoitteena on lisäksi helsinkiläisten liikunnan lisääntyminen ja ikääntyneiden palveluja ohjaava keskeinen periaate on kotona asumista tukevien palveluiden ensisijaisuus.

Helsingissä asuu yli 100 000 Suomen runsaasta miljoonasta 65 vuotta täyttäneestä. Helsinkiläisten ikääntyneiden määrä on jyrkässä ja kasvussa. Yli 75-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan nykyisestä 42 000 yli 80 % 2020-luvun loppuun mennessä. Yli 85-vuotiaiden määrä on nykyisin lähes 13 000 ja kasvaa tasaisesti vuoteen 2030 asti, minkä jälkeen

heidän määränsä tulee ennusteen mukaan kolminkertaistumaan vuoteen 2040 mennessä.

Vanhusten toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kotona asumisen mahdollistamiseen pitää ottaa käyttöön tutkitusti vaikuttavia toimenpiteitä ja interventioita. Esimerkiksi kahden vuoden suuressa UKK-instituutti tekevästä seurantatutkimuksessa onnistuttiin Tampereella progressiivisesti lisääntyvän liikunnan ja D-vitamiinilisän avulla vähentämään riskiryhmään kuuluvien iäkkäiden ihmisten hoitoa vaatien kaatumavammojen määrää puoleen verrokkiin verrattuna. HUS-piirin alueella ilmenee vuosittain noin 1400 lonkkamurtumatapausta joiden yhteenlasketut hoitokustannukset ovat 32 miljoonaa euroa. Aktiivisella ennaltaehkäisyllä tästä olisi mahdollista saada kymmenien miljoonien eurojen säästöt hyvin pienillä investoinneilla.

Ikääntyneiden palvelujen kehittämistä tehdään Helsingissä monihallintokuntaisesti sosiaali- ja terveystieteiden koordinoimana niin kutsutun Stadin ikäohjelman muodossa. Verkostotyöskentelyn kautta ohjelmassa ovat syntyneet yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi vuosina 2015–2016. Nämä toimenpidekokonaisuudet ovat nimeltään: Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen, lähtöä asumista, Luotuja liikkumaan, Muistiystävällinen Helsinki sekä Käyttäjälähtöiset palvelut. Liikuntavirasto on aktiivisesti mukana kahdessa ikäohjelman viidestä verkostotyöryhmästä. Toisessa tavoitteena on edistää ikääntyneiden arkiaktiivisuutta ja vähentää liikkumattomuutta sekä edistää joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen käyttöä. Toisen verkoston tavoitteena on muistisairauksien ennaltaehkäisy terveellisten elämäntapojen sekä aivoterveyttä edistävän tiedon keinoin. Verkostojen tehtävänä on jatkossa määrittää konkreettiset keinot yhteisiin tavoitteisiin pääsemiseksi.

Stadin ikäohjelman tavoitteisiin pääseminen edellyttää, että liikuntamahdollisuuksia löytyy läheltä kotia tai vähintään kohtuullisen matkan päästä. Liikuntaviraston lisäksi liikuntapalveluja Helsingissä tarjoavat muun muassa sosiaali- ja terveystieteiden virasto, työväenopisto, Urheiluhallit Oy, järjestö- ja yhdistystoimijat, liikuntaseurat sekä yksityiset palveluntarjoajat.

Liikuntamahdollisuuksia tulisi olla tarjolla kaiken kuntoisille ikääntyneille, varsinkin kun tavoitteena on tukea kotona asumista mahdollisimman pitkään. Liikunta on edullinen ja tehokas tapa ylläpitää toimintakykyä mahdollisimman pitkään. Toimintakyvyltään heikentyneet henkilöt saattavat tarvita yksilöllistä ohjausta ja neuvontaa sekä kuljetuspalveluja liikuntaryhmiin hakeutumisessa. Tämän ryhmän liikuntamahdollisuuksia tulisi kaupungissa vahvistaa kaikkien toimijoiden yhteistyönä.

Liikuntamahdollisuuksien kohtuuhintaisuus parantaa liikuntapalveluiden saavutettavuutta. Puolet (49 %) 70 vuotta täyttäneistä ja noin kolmannes (31 %) 60–69 -vuotiaista kuului alimpiin tuloluokkiin (tulot alle 20 000 euroa) vuonna 2012. Tulot olivat vähintään 60 000 euroa 13 %:lla 60–69 -vuotiaista ja 6 %:lla 70 vuotta täyttäneistä vuonna 2012. Helsingiläisen naisten keskimääräinen kokonaiseläke on 1765 euroa kuukaudessa ja miesten vastaava 2528 euroa kuukaudessa (Helsingin kaupungin tietokeskus 2014). Arkiliikkumisen mahdollisuuksia tulisi tukea esteettömyysratkaisuin ja huomioida esimerkiksi, että liikkumisväylien ja ulkoilureittien varrella on riittävästi penkkejä, joissa voi reitin varrella levätä. Lähiliikuntapaikat reittien varrella kannustavat parhaimmillaan spontaaniin liikkumiseen.

Helsingissä on tarjolla runsaasti eri toimijoiden toteuttamia palveluja, toimintaa ja harrastusmahdollisuuksia ikääntyneille. Näistä tiedottaminen ja tiedon saanti on kuitenkin iso haaste, johon tulee jatkossa nykyistä enemmän resursoida. Sähköisen tiedottamisen lisäksi täytyy tämän kohderyhmän tavoittamiseksi käyttää myös muita tiedotuskanavia.

Liikuntaviraston näkökulmasta eri kuntoisten ikääntyneiden liikuntamahdollisuuksien lisääminen ja arkiaktiivisuuteen kannustaminen on keskeistä. Tämän tavoitteen saavuttamiseen tarvitaan kaikkien toimijoiden yhteistyötä ja osittain myös asennemuutosta nykyistä aktiivisempaan elämäntapaan kannustamisessa. Järjestetty liikunta ei yksin riitä pitämään yllä ikääntyneen väestön toiminta- ja liikkumiskykyä. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa eri tahojen välinen yhteistyö on välttämätöntä. Yhteistyöllä saadaan erilaiset keinot laajasti käyttöön.

Liikuntalautakunnalla ei ole huomautettavaa ns. vanhuspalvelulain mukaisesta suunnitelmasta.

Käsittely

28.05.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Joonas Lyytinen: Lisätään toisen kappaleen jälkeen:

Vanhusten toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kotona asumisen mahdollistamiseen pitää ottaa käyttöön tutkitusti vaikuttavia toimenpiteitä ja interventioita. Esimerkiksi kahden vuoden suuressa UKK-instituutti tekevästä seurantatutkimuksessa onnistuttiin Tampereella progressiivisesti lisääntyvän liikunnan ja D-vitamiinilisän avulla vähentämään riskiryhmään kuuluvien iäkkäiden ihmisten hoitoa vaatien kaatumavammojen määrää puoleen verrokkiryhmään verrattuna. HUS-piirin alueella ilmenee vuosittain noin 1400 lonkkamurtumatapausta joiden yhtenlasketut hoitokustannukset ovat 32 miljoonaa euroa. Aktiivisella en-

03.05.2017

Kj/5

naltaehkäisyltä tästä olisi mahdollista saada kymmenien miljoonien eurojen säästöt hyvin pienillä investoinneilla.

Kannattajat: Heimo Laaksonen

Esittelijän muutokset esitykseen:

Lisätään teksti: Helsingissä asuu yli 100 000 Suomen runsaasta miljoonasta 65 vuotta täyttäneestä. Helsingiläisten ikääntyneiden määrä on jyrkässä ja kasvussa. Yli 75-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan nykyisestä 42 000 yli 80 % 2020-luvun loppuun mennessä. Yli 85-vuotiaiden määrä on nykyisin lähes 13 000 ja kasvaa tasaisesti vuoteen 2030 asti, minkä jälkeen heidän määränsä tulee ennusteen mukaan kolminkertaistumaan vuoteen 2040 mennessä.

Lisätään teksti: Puolet (49 %) 70 vuotta täyttäneistä ja noin kolmannes (31 %) 60–69 -vuotiaista kuului alimpiin tuloluokkiin (tulot alle 20 000 euroa) vuonna 2012. Tulot olivat vähintään 60 000 euroa 13 %:lla 60–69 -vuotiaista ja 6 %:lla 70 vuotta täyttäneistä vuonna 2012.

Esittelijä

osastopäällikkö
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Minna Ekman, liikunnansuunnittelija, puhelin: 310 87932

Yleisten töiden lautakunta 19.05.2015 § 235

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vanhuspalvelulaki edellyttää, että kunta laatii suunnitelman toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelmassa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä.

Helsingissä tällainen suunnitelma on nimeltään "Stadin ikäohjelma 2015 - 2016". Suunnitelman taustaselvityksissä ja kuulemistilaisuuksissa on käsitelty monipuolisesti yli 65-vuotiaiden helsinkiläisten elämää ja olosuhteita. Suunnitelmassa tulee näkyä vahvemmin tavoitteet ja ke-

03.05.2017

Kj/5

hittämistoimenpiteet. Valitut viisi toimenpidealuetta ovat oikeat, yleisötilaisuuksissa tärkeimmiksi nousseet aiheet.

Ikärakenteen muutos on nopea ja se vaikuttaa suoraan asumiseen. Jotta ikääntyneet voivat asua kodissaan mahdollisimman pitkään, heillä tulee olla toimiva, esteetön, ja turvallinen asuinympäristö. Esteettömiä asuntoja tarvitsevat myös vammaiset ja lapsiperheet.

Esteettömyydessä on ennen kaikkea kyse hyvästä suunnittelusta. Tilaaja on ratkaisevassa asemassa, jotta tehokkaaseen ja toimivaan esteettömyyteen voidaan panostaa. Esteettömien asuntojen riittävä tarjonta vastaa myös väestömme huoltosuhteen haasteeseen ja ikääntyvän väestön palvelutarpeen hallintaan. Hyvät asuinolot osaltaan myöhentävät ja jopa ehkäisevät siirtymistä palveluasumiseen ja laitoshoittoon. Kotiin vietäviä palveluja tulee laajentaa ja kehittää, jotta kotona asuminen olisi todellinen vaihtoehto myös yksinasuville muistisairaille. Erilaisia asumismuotoja tulee kehittää: yhteisöllisessä asumisessa olisi helppo järjestää yhteistä virkistystoimintaa, ulkoilua ja liikuntaa sekä tarpeelliset terveydenhuollon ja kodinhoidon palvelut.

Esteettömien asuntojen lisäksi tarvitaan myös esteettömiä julkisia tiloja. Aluesuunnitelmissa tarkastellaan esteettömät reitit, alueet ja puistot esteettömine penkkeineen. Katualueiden kehittämiseen kuuluu muun muassa jalankulun ja pyöräilyn parempi erottelu ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomiointi (kuten pyörätuolin ja rollaattorin käyttäjät ja näkövammaiset). Alueellisten esteettömyyssuunnitelmien tärkeimpiä korjauskohteita tulee myös aktiivisesti priorisoida sekä ryhtyä toteuttamaan. Esteettömyyttä tulee edistää myös talvikunnossapidossa.

Toimivat ja esteettömät lähipalvelut mahdollistavat kotona asumisen. Kaupat, sosiaali- ja terveysasemat sekä kirjastot auttavat ikääntyneiden toimintakyvyn säilyttämistä. Monipuolisia palvelukeskuksia pitää olla eri puolilla kaupunkia.

Viestintään ja tiedonsaantiin tulee panostaa. Vain noin puolet 65-vuotiaista käyttää internetiä, joten palveluneuvonnan kehittäminen sähköisen viestinnän lisäksi tulee ottaa mukaan Stadin ikäohjelmaan.

Julkinen liikenne mahdollistaa ikääntyneiden itsenäisen elämän. Liikennevälineiden, pysäkkien ja terminaalien tulee olla esteettömiä, jotta kaikki voivat niitä käyttää.

Liikunta eri muodoissaan on todettu keskeiseksi tekijäksi toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Kaupungin tulee tukea myös liikkumis- ja toimimisesteisten liikuntaa esim. saattajapalveluja kehittämällä sekä rakentamalla ja korjaamalla esteettömiä harrastuspaikkoja sekä tarjoamalla ilmaisia ohjattuja liikuntatapahtumia.

03.05.2017

Kj/5

Käsittely

19.05.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutokset: Muutetaan lausuntoehdotuksen ensimmäinen kappale kuulumaan seuraavasti: "Yleisten töiden lautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:"

Poistetaan väliotsikko "Esittelijän perustelut".

Muutetaan kappaleen neljä toisen virkkeen sana "asunto" muotoon "asuinympäristö".

Lisätään lausuntoehdotukseen seuraava uusi kuudes kappale: "Esteettömien asuntojen lisäksi tarvitaan myös esteettömiä julkisia tiloja. Aluesuunnitelmissa tarkastellaan esteettömät reitit, alueet ja puistot esteettömine penkkeineen. Katualueiden kehittämiseen kuuluu muun muassa jalankulun ja pyöräilyn parempi erottelu ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomiointi (kuten pyörätuolin ja rollaattorin käyttäjät ja näkövammaiset). Alueellisten esteettömyyssuunnitelmien tärkeimpiä korjauskohteita tulee myös aktiivisesti priorisoida sekä ryhtyä toteuttamaan. Esteettömyyttä tulee edistää myös talvikunnossapidossa."

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 12.05.2015 § 77

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää hyvänä, että ohjelmassa kulttuurinen ja demokratianäkökulma on nostettu esiin osana ikääntyvän väestön hyvinvoinnin edistämistä.

Kulttuurin hyvinvointivaikutukset on osoitettu sekä lukuisissa tutkimuksissa että käytännön hankkeissa. Taiteella sekä kulttuurisella tekemisellä ja osallistumisella on osoitetusti positiiviset vaikutukset myös ikääntyneille. Kulttuurin tekemisellä ja kokemisella voidaan vahvistaa myös ikääntyneiden elämänlaatua, luovuutta, merkityksellisyyden kokemista, itsetuntemusta, itseilmaisua, voimavaroja ja eheytymistä. Taide

03.05.2017

Kj/5

ja kulttuuri tarjoavat erityisen tavan tukea ikäihmisten toimintakykyä ja toimijuutta. Keskeisenä mahdollisuutena tässä on ns. taiteen soveltavan käytön lisääminen osana hyvinvointipalveluja.

Kulttuurisen vanhustyön osalta valtakunnallisesti on käynnissä merkittävää kehittämistyötä. Kulttuurin näkökulmaa on mahdollista - ja syytä - syventää ja laajentaa sekä Stadin ikäohjelman verkostotyöskentelyssä että seuraavalla ohjelmakaudella. Tässä keskeisellä sijalla on ylihallintokuntaisen yhteistyön mahdollisuuksien vahvistaminen sekä monihallintokuntaisesti toteutetut ja seuratut toimenpiteet, esim. ikäihmisille suunnatun kulttuurisisältöihin keskittyvän vapaaehtoistyön lisäämiseksi. Hankemaisen toiminnan sijaan on syytä pyrkiä hyvien käytäntöjen jakamiseen ja sellaisten toimintamallien luomiseen, joilla tuetaan vanhustyön toteuttamisen arkea. Kulttuurisen näkökulman huomioiminen edellyttää usein aivan uudenlaista asiantuntijuutta ja osaamista moniammatillisessa ja -alaisessa palvelutuotannossa.

Ohjelmassa korostetaan asukasosallisuutta ja asiakkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa palveluiden kehittämiseen, suunnitteluun ja toteutukseen. Tämä on keskeistä myös ikääntyneiden kulttuuripalveluiden kehittämisessä ja toteuttamisessa. On myös jatkossa tärkeää, että kulttuurikeskus ja kirjasto ovat mukana luomassa kaupunkiyhteisiä osallistumisen mahdollisuuksia myös ikääntyneille.

Kulttuurivaikutusten ja palvelujen yhteiskehittämisen lisäksi kirjastoilla on tärkeä rooli demokratian vahvistajina laajemminkin. Kirjastot ovat yhä enemmän lähidemokratian tiloja, joissa päättäjät, kaupunginosa-aktiivit ja tavalliset kuntalaiset voivat kohdata ja jakaa ja kehitellä ajatuksiaan koko kaupungin tulevaisuudesta. Kaupunginjohtajan käynnistämä 'Kirjastot asukkaiden toiminnan tukena' -hanke tiivistää kirjaston ja asukasaktiivisuuden suhdetta. Ikäihmisten on helppo osallistua tähän toimintaan, koska kirjastot ovat luonteeltaan lähipalvelua.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Reetta Sariola, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi
Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.05.2015 § 147

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Sosiaali- ja terveyslautakunta on hyväksynyt vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisen suunnitelman. Suunnitelma vuosille 2015 - 2016 koostuu kaupungin strategiaohjelmasta 2013 - 2016, Stadin ikäohjelma -nimisestä toimeenpanosuunnitelmasta, ikääntyneille tarkoitettujen Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden kuvauksesta sekä Helsingin tietokeskuksen tuottamista ikääntyneitä väestöä koskevista tilastotiedoista.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on osallistunut Stadin ikäohjelmaverkoston tapaamisiin sekä valmistelutyöhön, joka on ollut erittäin hyvin järjestetty. Kaupunkisuunnitteluvirasto on kommentoinut Stadin ikäohjelmaa ja sen valmisteluvaiheessa, määräaikaan 28.1.2015 mennessä sisältäen mm. seuraavat kommentit:

"Ikäohjelman sisältö keskittyy pääasiassa sosiaali- ja terveystieteiden aiheisiin. Ikäohjelma sivuaa kaupunkisuunnitteluviraston toimialaa muutamissa kohdissa (esim. kpl 2.2). Asiasisällöt vastaavat pääsääntöisesti sitä sisältöä, mitä verkoston tapaamisissa on ollut keskusteluissa esillä.

Kaupunkisuunnitteluviraston keskeisenä tehtävänä on asuntojen kaavoitus ja kerrosalan tuottaminen. Kaavoissa ei voida määrittellä tulevien asukkaiden ikää, tai edes asunnon kokoa. Verkoston tapaamisissa keskusteluissa nousi esille, että kun suunnitellaan hyvää kaupunkitilaa ja esteetöntä ympäristöä, se tulee palvelemaan kaikkia asukkaita – ikäihmisten lisäksi myös lapsia ja nuoria.

Asuntotuotannon merkitys on tärkeä, jotta voitaisiin turvata kohtuuhintainen asuminen – myös ikäihmisille. Tämän pitäisi näkyä tekstissä. Tiivis ympäristö parantaa myös palvelutarjontaa, ja mahdollistaa palvelujen hyvän saavutettavuuden.

Kappaleessa 3.2 käsitellään iätöntä asumista. Asunto-ohjelmasta tähän valitut strategiset toimenpiteet ovat kannatettavia, mutta painottuvat luonteeltaan asumisen laatuun tai sisältökysymyksiin. Kaupunkisuunnitteluvirasto vastaa toiminnallaan asumisen sijoittumisesta ja määrästä (mm. strategiaohjelman tavoitteet "kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina" ja "kaupunkirakenteen eheyttäminen parantaa saavutettavuutta ja sujuvuutta") sekä luo edellytyksiä erityyppisten asumiskaisujen toteuttamiselle.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on mukana yhteistyöverkostossa, mutta koollekutsujana tulisi toimia tahon, joka voi vaikuttaa nimenomaan ikääntyneiden asumisen parantamiseen."

03.05.2017

Kj/5

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluviraston kommentit sekä Stadin ikäohjelmaverkoston tapaamisissa että tammiukuussa lähetetty palaute tavoitteeseen "lätöntä asumista" on huomioitu Stadin ikäohjelmassa. Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman koordinoinnista vastaa kaupunginkanslian johdolla poikkihallinnollinen AM-sihteeristö. Kaupunkisuunnitteluvirasto tulee jatkossakin osallistumaan Stadin ikäohjelmaverkoston työskentelyyn sekä olemaan mukana toimenpiteiden edistämisessä.

Kaupunkisuunnittelulautakunnalla ei ole tässä vaiheessa muuta kommentoitavaa Stadin ikäohjelmasta.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Satu Tarula, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37164
satu.tarula(a)hel.fi